A. 1836. № 46.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 14 April.

BEKENDMAKING.

DE STAATSRAAD GOUVERNEUR DER PROVINCIE *GELDERLAND*,

Brengt bij deze ter kennisse van een ieder, wien zulks aangaat, dat, volgens eene daartoe door Zijne *Majesteit den Koning* verleende magtiging, de *Weduwe* C. H. BRESSER, te *Nijmegen*, onder *de Firma van* C. H. BRESSER, wederom is geadmitteerd als Expediteur bij de Administratie der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, overeenkomstig art. 118 der algemeene wet op den ophef dezer middelen, met buiten effect lating der vroeger uitgereikte admissie.

Arnhem, den 8sten April 1836.

De Staatsraad Gouverneur, voornoemd,

VAN HEECKEREN VAN KELL.

LONDEN, den 9den April.

Uit het derde rapport van de vroeger benoemde commissarissen, belast met het onderzoek naar den toestand der mindere klassen in Ierland, hetwelk de *Times* van heden in deszelfs geheel mededeelt, blijkt, dat in gezegd, in meer dan een opzigt, beklagenswaardig land tot dus verre nog geenszins voldoende middelen van bestaan voor deszelfs eigene bevolking te vinden zijn, en dien ten gevolge een aantal familien, welke den overtogt van daar naar Amerika of elders nog bekostigen kunnen, bij voortduring tot landverhuizing genoodzaakt worden. Bewuste commissarissen dringen uit dien hoofde in het slot van dit rapport bij Zr. Ms. gouvernement ten sterkste aan, om onverwijld aan Ierland alle die verbeteringen en veranderingen toe te staan, welke de volksvlijt van dat land kunnen bevorderen.

Kapitein *Ross*, welke onlangs, [illegible] met het schip de *Cove*, ter opsporing van de vermiste walvischvaarders, van Hull naar de St. Davis straat vertrokken is, heeft, luidens ingekomen berigten, het laatste dier schepen op zee gevonden en hetzelve behouden te Stromness, zijnde een der Orkney-eilanden, ten noorden van Schotland gelegen, aangebragt. Van de zeventig personen, die op bewust schip bij het losraken uit het ijs nog in leven waren, waren er bij het ontmoeten van kapitein *Ross* nog slechts vier personen overig, en wel in zulk eenen krachteloozen toestand, dat zij de lijken, die nog aan boord gevonden zijn, niet in zee hadden kunnen werpen.

De berichte bijzit van *Fieschi*, *Nina Lassave*, is alhier aangekomen om zich voor geld te laten zien.

Volgens de berigten van de Kaap de Goede Hoop, tot 6 Februarij, hadden op den 7den Januarij de Kafferhoofden uit de nieuw aangewonnen provincien hunnen eed van trouw aan den Koning van Engeland te King Williams-town afgelegd, en waren bij die gelegenheid tevens als overheids-personen beëedigd.

Van Newyork wordt gemeld, dat door het gouvernement der Vereenigde Staten de secretaris van oorlog *Cass* tot nieuw volmagtigd gezant dier republiek bij het hof van Frankrijk benoemd is.

PARIJS, den 10den April.

In de zitting van de kamer der afgevaardigden van gisteren, is rapport uitgebragt op onderscheidene verzoekschriften, strekkende om de asch van *Napoleon* naar Frankrijk te laten overbrengen en art. 4 der wet van 12 Januarij 1816, volgens hetwelk de familie van *Napoleon* niet op Franschen bodem mag komen, in te trekken. De commissie stelde voor, om het eerste gedeelte van dit verzoek aan den raads president te verzenden; maar het tweede, betrekkelijk het toelaten der familie van *Napoleon* in Frankrijk, ter zijde te leggen, daar, ofschoon de staat niets van de bedoelde personen mogt te duchten hebben, onruststokers echter daarvan welligt partij zouden kunnen trekken. De generaal *Pelet*, liet zich onder anderen aldus hooren: De vijanden van *Napoleon* hebben hem van onverzadelijke heerschzucht, van ontembaren lust tot oorlogen beschuldigd. Die beschuldigingen zullen door de geschiedenis gelogenstraft worden, en zijn het alreeds. Zij zal aantoonen, dat de vreemde Koningen de coalitie, te Pilnitz tegen de revolutie van 89 gemaakt, met oogmerk om het geslacht der Bourbons en de onbeperkte magt te herstellen, tegen het Keizerrijk hebben voortgezet; zij zal aantoonen, dat die souvereinen, in hunnen kampstrijd tegen *Napoleon*, den ondergang van den vertegenwoordiger der revolutie hebben bedoeld, en dat de Keizer genoodzaakt was, het oorlogstooneel in vreemde landen te plaatsen, om ze van den Franschen bodem af te houden. — Sints bijna drie jaren is de beeltenis van *Napoleon* op de nationale kolom hersteld. Laat ons nu ook spoedig de asch van *Napoleon* vragen. Engeland zal ze ons gaarne wedergeven. — In 1830 werd, bij de roemvolle zegepraal des volks, de troon van den monarch, dien de coalitie ons opdrong, verbrijzeld. De ballingen zijn naar hunne haardsteden wedergekeerd, de familie van *Napoleon* alleen niet. In 1830 mogt het misschien goed zijn, de wet van 1816 nog niet in te trekken; maar nu is de staat van zaken geheel anders. Het eenige wat de *Bonapartes* tegen zich hebben, is, dat zij tot den grootsten man van den nieuweren tijd behooren. Zij hebben met eere vier troonen van Europa bezeten. De staatkunde mag hen uit de landen, die zij regeerden, verbannen; maar waarom zouden zij uit Frankrijk geweerd blijven. Ik ben dus ook voor de intrekking der wet van 1816.

De heer *de Golbery*: Nooit heeft eenig lid van *Napoleons* familie zich in onze staatsberoerten gemengd. Het nageslacht van *Napoleon*, dat in andere tijden ongerustheid kon verwekken, is in den persoon van den hertog van Reichstadt gestorven. Waarom zouden wij dan nog langer de ballingschap laten voortduren voor eene familie, welke altijd zoo veel voor Frankrijk over had.

De heer *Dubois*: het graf van St. Helena is eene les voor de tirannische roemzucht, welke 's lands vrijheden niet ontzag; het is ook eene les voor vreemde despoten, die zich zoo laaghartig hebben gewroken; daar is voor allen wat te leeren; laat dus het graf maar blijven, waar de voorzienigheid het plaatste.

[illegible] gehoorde te oordeelen. Ik geloof, dat men hier den Keizer niet te verwijten heeft dat, hij het land heeft verraden. Ik ben voor de verzending van het geheele verzoek aan den raad van ministers.

De heeren *Labarit* en *Maugin* verklaarden zich mede voor beide de verzoeken.

De minister *Thiers*, raadspresident: « Ik verlang niets meer, dan lang genoeg te leven, opdat ik al wie den Franschen naam draagt op den nationalen bodem moge zien terugkeeren. Doch, mijne heeren, men kan den loop des tijds niet verhaasten; diens gang is zoo als God het bepaalt; aan den tijd moet men dan overlaten om aan Frankrijk de familie van den grooten man, die het tot luister verstrekte, weder te geven. Haastige, onvoorzigtige maatregelen, gelijk men ze u voorstelt, zouden nog niet geheel verstikte zaden weder kunnen doen ontkiemen, misdadige uitzigten kunnen bevorderen. De naam van die familie zou op nieuw ten voorwendsel voor kwade bedoelingen kunnen gemaakt worden »

Bij stemming werd genoegzaam eenparig goedgevonden, om het gedeelte der verzoeken, betrekkelijk de asch van *Napoleon*, naar den raad van ministers te verzenden; doch het andere, nopens de terugkeering der familie van *Napoleon*, ter zijde te leggen en tot de orde van den dag over te gaan.

— Met 's lands schip de *Elisabeth* heeft men berigten ontvangen van de onlusten, welke in het begin van December op Bourbon zijn uitgebroken. De justitie is aldaar werkzaam en eenige personen zijn in hechtenis; maar het garnizoen is zoo zwak, dat men bezwaarlijk het gezag kan handhaven; waarom de gouverneur allerdringendst om versterking van hetzelve verzoekt.

— Van de beschuldigden in de zaak der mislukte Neuillysche zamenzwering zijn er vijf door de jurij schuldig, en de acht overigen niet schuldig verklaard. De eersten zijn tot gevangenisstraf van tien tot drie jaren veroordeeld. Zij hebben zich in de zitting, waarin hun lot is beslist, zeer onbetamelijk gedragen, inzonderheid twee hunner, namelijk *Huillery* en *Hubert*. Ondanks de vermaningen van den president van het hof, voeren zij telkens hevig uit. *Hubert* stond eensklaps op en de hand naar de jurij uitstrekkende, riep hij uit: « Wij zijn geen moor-

denaars, en gij hebt onschuldigen veroordeeld. De republikeinen moorden nimmer." Vervolgens: « Wij zullen voor onze edele zaak weten te lijden; voor eene zoo edele zaak lijdt men nooit te veel.» Daarop verving hem Huillery en riep: « De jurij heeft mij schuldig geacht; ik ben onschuldig.» *Hubert* weder: « Wij zijn schuldig in uwe oogen maar het publiek zal ons vrijspreken.» *Huillery* zich tot den president wendende: « Gij spreekt van de toepassing der straf; wij begeeren geene verschooning van u; ik begeer geene vermindering van straf; ik begeer den dood! hoort ge. Doodt mij! Laat ons zien of gij durft.» — *Hubert*: « Ja den dood, dien begeeren wij.» De *president*: Wachters brengt *Hubert* en *Huillery* weg. — *Hubert*: « Toe maar; laat, zoo gij durft, de schavotten van *Pepin* en *Morey* oprigten. — *Huillery*: ik ben bereid om te sterven. Vergiet het onschuldig bloed maar. *Hubert*: Het zal op uwe hoofden neêrkomen!

Toen beiden door de gendarmes weggesleept werden, riep *Huillery* luidkeels: *Leve de republiek!* Wij sterven voor haar! — *Hubert*: Vaartwel mijne vrienden! Tot wij allen wederzien. Het zal niet lang duren! Leve de republiek!

De drie andere schuldig verklaarden hielden zich stil tot het vonnis uitgesproken was; maar daarna lieten zij zich ook hooren. *Hugon* riep, met een kwaadaardigen lach, uit: » De republiek zal ons wreken, mijne vrienden. » en *Karel Chaveau*: » Ik zal mijn lot ondergaan; ik zal er mij geduldig naar schikken; ik beklaag maar mijne ongelukkige moeder, welke zonder bestaan zal wezen; mijne heeren de jurés, mijne moeder daar komt van gebrek om.! Bedenkt dat gij eene moeder vermoord hebt!

Bij het weggaan zongen deze veroordeelden te zamen de *Marseillaise* en drukten vooral op de volgende regels: *Contre nous de la tyrannie l'Étendard sanglant est levé.*

De moeder van de veroordeelde gebroeders *Chaveau*, welke mede van deelneming aan het komplot aangeklaagd was, is door de jury niet schuldig verklaard.

s'GRAVENHAGE, den 12den April

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich in den loop der maand Maart bezig gehouden met het onderzoek der drie en twintig ontwerpen, strekkende tot wijziging en herziening van het wetboek van straf-vordering, hoezeer men erkende, dat de herziening van hetzelve tot vele en wezenlijke verbeteringen geleid had, zoo achtte men zich echter verpligt op de redactie, taal en spelling de nadere aandacht der regering te vestigen. De voornaamste bedenkingen waren de volgende:

Ten eerste heeft men, wat aangaat de vervolging van hooge staatsambtenaren, waartoe, overeenkomstig de bepalingen der grondwet, de toestemming der Staten-Generaal wordt vereischt, aangemerkt, dat de voorgedragene bepalingen niet geschikt waren om in een wetboek, dat van duurzamen aard geacht moest worden te zijn, te worden opgenomen; dat dezelve te huis behoorden in de regelementen van orde der kamers; dat zij zich met de vaststelling derzelve behooren bezig te houden, zoodra het hun bekend zou wezen, welke de toekomstige bepalingen der grondwet, die toch eenmaal zou moeten worden herzien, zouden wezen, zoo wel ten aanzien van het artikel der grondwet waarop de voorgestelde artikelen in het wetboek berusten, als ten aanzien der zamenstelling van de Staten-Generaal en de verdeeling hunner werkzaamheden; dat, indien men oordeelen moest naar de artikelen, in de nog bestaande grondwet te vinden, men gelooven zoude, dat de aanvrage tot verlof tot het aanvangen van geregtelijke vervolgingen tegen hooge staatsambtenaren, niet eerst door de Tweede Kamer, maar in eene vereenigde zitting der beide kamers, moest worden behandeld; dat in het tegenovergestelde geval, bij de weigering van dit verlof door de Tweede Kamer, het regt der Eerste Kamer, bij eene zoo gewigtige aangelegenheid, zou worden verkort; terwijl, indien de Tweede Kamer de aanvrage mogt toestaan, de hooge ambtenaren te veel kans voor eene weigering bij de Eerste Kamer zouden hebben, ten gevolge der zamenstelling van die Kamer; dat men evenzeer meenen zoude, dat de Procureur Generaal niet in dadelijke aanraking zoude moete komen met de Staten-Generaal, maar dat de hooge raad zich tot 's lands vertegenwoordiging zou behooren te wenden, daar de beide kamers met geene ambtenaren in betrekking staan; dat de grondwet niet wil, dat er, vóór het bekomen verlof der Staten Generaal, eene regterlijke vervolging plaats vinde, en, volgens de gedane voordragt er reeds, bij het betrappen op heeter daad, tot eene *in hechtenis neming* zou kunnen worden overgegaan; doch dat er, in allen gevalle, op dit oogenblik, geene noodzakelijkheid bestaat, om dergelijke bepalingen vast te stellen, en dat het welligt beter ware, zich tot de opneming der te dezen aanzien in het bestaande wetboek voorkomende artikelen, behoudens eenige wijzigingen, te bepalen.

Ten tweede heeft men niet kunnen instemmen in de voorgestelde verandering in het wetboek, op grond van welke het openbaar ministerie, zonder aanzoek van de beleedigde partij, vervolgingen ten zake van hoon en laster zou kunnen aanvangen. Men herinnerde aan de bepalingen der wetten van 16 Mei 1829 en 1 Junij 1830 en vond geene reden om van de daarbij aangenomene voorschriften af te wijken. Bij dezelve werden toch, en dit vond men ook billijk, zoodanige regterlijke vervolgingen, zonder aanzoek toegestaan, wanneer het betrof hoon en laster tegen den Koning, Hoogstdeszelfs Huis, en de wettig gevestigde magten; doch dit verlof verder uit te trekken, beschouwde men in alle opzigten nadeelig en onraadzaam. Over het algemeen kan toch aangenomen worden, dat wanneer men dergelijke vervolgingen, zonder aanzoek, aanving, men meerendeels den beleedigden persoon meer nadeel te weeg bragt, dan hem voordeel verschafte; dat iedere procedure in zake van hoon en laster, aanleiding geeft, om als middel van verdediging dien hoon en laster weder te herhalen, ja te vermeerderen, door alle middelen aan te wenden om de gronden van waarheid der aantijgingen te ontwikkelen; dat zij aan naauwelijks bekende beleedigingen algemeene ruchtbaarheid geeft, de kwaadwilligheid voedt, en gretig wort bijgewoond, om eenig vermaak te scheppen in luimige trekken van den verdediger op te vangen, en dezelve in alle bijzondere gesprekken te herhalen; dat zij alzoo meer beleedigende is, dan de beleediging zelve, en dat men het derhalve daarvoor hield, dat het openbaar ministerie niet moet indringen in het onderzoek van ieder gesprek, en zich de herstelling der bijzondere eer of goeden naam niet moet aantrekken, wanneer de beleedigde of gehoonde of gelasterde zelf daaraan geen gevolg wil hebben gegeven.

Ten derde heeft men verlangd, dat niet alleen advocaten, die de praktijk bij de hoven en regtbanken uitoefenen, tot de verdediging der beschuldigden, door hen gekozen, of aan hen toegevoegd mogen worden, maar dat daartoe ook geregtigd behoorden te zijn de procureurs, die doctores juris in het Koningrijk zijn, alsmede aan mannen, geene advocaten zijnde. Nopens deze laatsten werd aangevoerd, dat er buiten's lands voorbeelden zijn van luisterrijke verdedigingen in groote staatkundige misdaden, door staatsmannen, die als verdedigers optraden, dat uit de ondervinding niet was gebleken, dat er hier te lande eenig misbruik gemaakt was van de thans bestaande vrijheid, om eenen anderen raadsman dan eenen advocaat, tot verdediger des beklaagden te zien optreden, en dat deze vrijheid niet beperkt behoorde te worden, bijzonder niet in de gevallen, wanneer naauwe familie- of vriendschapsbetrekkingen tot de keuze van eenen anderen raadsman aanleiding gaven. Ook heeft men gevraagd of het eenen gekozen advocaat niet vrij zou staan te weigeren, en of niet de benoeming, door den president alleen, voor hem verbindende moest zijn.

AMSTERDAM, den 12den April.

Beurs van den 11den April.

De berigten uit Spanje zijn onbeduidend. Het antwoord der procuradores op de troonrede behelst in vele woorden *niets* en heeft ook geenen invloed op den koers der Spaansche schuldbrieven uitgeoefend. Van het oorlogstoneel is niets bekend en blijven de wederzijdsche troepen hunne stelligen bezetten, zonder iets van belang te doen.

De behandeling der finantieele wetten in onze vergadering heeft eenige impulsie aan de prijzen der binnenlandsche effekten gegeven en de handel daarin was vrij aanzienlijk.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $56\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$ in posten verhandeld; 5 pCt. zijn, in weerwil daarvan voor Engelsche rekening veel gekocht werd, van $103\frac{1}{4}$ tot $102\frac{7}{8}$ achteruitgegaan en bleven tot den laatsten koers verkrijgbaar; kansbiljetten $25\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$ bij eenige affaire; oud sijndikaat opende $98\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ en bleef op deze hoogte; in nieuwe heerschte eenige beweging, $82\frac{7}{8}$ in het begin gedaan, later tot $82\frac{1}{2}$ achteruitgegaan en op deze hoogte gebleven; oude aandeelen handelmaatschappij $142\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ bij weinigen omzet; nieuwe zijn à $102\frac{3}{4}$ gedaan.

Spanje. Ardoins [illegible], $\frac{1}{8}$ bij zeer geringe affaire; groote stukken $45\frac{3}{8}$ à $\frac{1}{2}$ met verkoopers gebleven; passive [illegible], $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$ bij eenigen omzet; Fransche uitgestelde $16\frac{3}{4}$ gebleven.

Rusland. Van oude en nieuwe Russen waren verscheidene postjes ter markt; de koers derzelve blijft $104\frac{5}{8}$ en 105; Russen van 1831 en 1833 gevraagd en met $96\frac{7}{8}$ à 97 betaald; Roebels 69 à $\frac{1}{8}$.

Oostenrijk. 5 pCt. Metaliek blijft gezocht voor binnenlandsche rekening, en is met $100\frac{3}{8}$ en $\frac{1}{2}$ betaald; 5 pCt. Weenerbank bij *Goll* $10\frac{1}{4}$ gebleven; nieuwe Weener aandeelen 690.

Braziliänen gaan vooruit en zijn heden à $87\frac{1}{2}$ en $\frac{3}{4}$ verhandeld; *Columbia* $25\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{8}$; coupons $5\frac{1}{8}$; *Peru* $17\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$; over het algemeen blijven echter alle omzettingen in deze schuldbrieven onbeduidend.

Beurs van den 13den April.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $56\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$ à $\frac{3}{4}$ bij zeer levendige affaire; van 5

pCt. kwamen wederom verscheidene partijtjes ter markt en de koers bleef 102⅞ à 1 3/16; kansbiljetten 25 1/16 à ⅛; oude sijndicaat 98⅝, 98 bij geringe affaire; in nieuwe daarentegen is zeer veel omgezet à 82⅝ en op het eind der beurs 82¾ met koopers gebleven; aandeelen handelmaatschappij 142¼, 142, 141¾ en 142 wederom gebleven; naar nieuwe was intusschen eenige meerdere vraag en de koers steeg tot 103.

Spanje. Ardoins bij geringen handel 45⅜ à ⅞, grootte stukken 45 à ⅝; in passive en uitgestelde is zeer weinig gedaan; eerstgenoemde bleven 14¾ en laatstgenoemde 16⅝.

Alle Russische en Oostenrijksche schuldbrieven als gisteren.

Mengelwerk.

Het IJzeren Spoorwegen-Stelsel in Duitschland.

„Wij hebben in de Duitsche journalen gezien, dat er een plan bestaat, om in *Berlijn*, of *Dresden* een congres te houden niet door gekroonde hoofden, maar door handel-speculanten, en wel ter daarstelling van een stelsel van ijzeren spoorwegen. In hoeverre deze tijding gegrond zij, kunnen wij niet beslissen, maar dit gelooven wij met den Duitschen schrijver, aan wien wij het navolgende ontleenen, dat zoodanig stelsel eene geheele voltooijing van het Duitsche tolstelsel zou zijn. De moreele of wil men liever, de staatkundige middelen tot een sneller en meer gecentraliseerd verkeer met naburige rijken kunnen voor *Pruissen* niet anders dan aangenaam zijn: waarom het zeer te betwijfelen is, dat de Pruissische regering zich tegen de vermenigvuldiging van ijzeren wegen ten sterkste zou verzet hebben, zoo als men het heeft willen doen voorkomen. — De volken schijnen hoe langer hoe meer naar eenheid te haken en nemen, ter bereiking van dit doel, alles te baat, wat daartoe leiden kan, al strijdt zulks ook soms in eenige opzigten met andere ideën. Geheel middel-Europa, van den Oceaan tot aan de Zwarte zee, levert ons genoegzame bewijzen op, dat er werkelijk een stelsel van onderling verkeer bestaat, welks middellijn van de monding der *Seine* tot aan de monding van den *Donau* loopt. Deze lijn kruist zich in het westen met eene andere, welke van den Oceaan tot aan de Middellandsche zee gaat. De eerste dezer lijnen kenmerkt het Fransche, de tweede het Duitsche stelsel.

De *Rijn*, die ter eener zijde met de *Rhône*, ter andere zijde met den *Donau* in verband staat of in verband kan staan, neemt aan beide stelsels deel en is alzoo de scheidslijn van beide. Hij bevordert voor de Franschen de communicatie van de Middellandsche zee en voor de Duitschers de communicatie van de Zwarte zee met de Noord-zee, of, om bepaalder te spreken, met elk gedeelte van den Oceaan, aan gene zijde van *Calais*.

Weenen, het punt waar de twee hoofdlijnen van het Duitsche handelsstelsel zich kruissen, is tegelijkertijd het middelpunt van verkeer tusschen de Adriatische, Baltische, Zwarte en Noord-Zeeën. *Berlijn* is zulks van *Noord-Duitschland*; want het ligt in het midden tusschen twee hoofd-rivieren, de *Elbe* en de *Oder*, waarmede het door kanalen verbonden is; en hieruit volgt, dat het niet alleen aan het verkeer, dat van *Oostenrijk* naar de *Elbe* en de *Oder* gaat, deel neemt, maar ook aan den weg gelegen is voor hen, die uit *Frankrijk*, *Holland* en zelfs uit *Engeland* naar de noordoostelijke landen van *Europa* trekken. *Munchen* daarentegen is het middelpunt van verkeer van het zuidelijke *Duitschland*, dat niet tot *Oostenrijk* behoort, want het ligt niet alleen ongeveer in het midden tusschen *Straatsburg* en *Weenen*, maar het biedt ook een doortogt aan voor hen, die van *Oostelijk Italië* naar *Noord-Duitschland* reizen. Door Middel-Duitschland loopt nog bovendien een andere weg van *Tesschen* over *Praag*, *Eger* en *Bamberg* naar *Frankfort aan den Mein*, welke zich ter eener zijde over *Krakau* tot aan de Zwarte zee, ter andere zijde over *Metz* en *Parijs* tot aan den Oceaan verlengt. Deze route is echter, naar het algemeen gevoelen, te bergachtig om langs dezelven spoorwegen aan te leggen.

Bij het daarstellen van zoodanige ondernemingen, komt het er eerst en vooral op aan, om voor onderscheiden aan te leggen groote spoorwegen een voegzaam gemeenschaps-punt te zoeken; later zal het alsdan gemakkelijk zijn, om daarmede kleinere verbindingen in betrekking te brengen. Eene opmerkzame topografische beschouwing der landen zal al dadelijk tot de overtuiging leiden, dat al de wegen, welke langs de lijn van *Amsterdam* tot *Mentz* en naar *Berlijn* loopen, hun middelpunt in *Maagdeburg* hebben, en wel op de volgende wijze: van *Amsterdam* en *Rotterdam* naar *Utrecht*; van *Utrecht* over *Deventer*, *Bentheim*, *Osnabrug* (hier sluit zich een andere weg van *Wesel* over *Munster* naar *Osnabrug* aan) *Minden*, *Hanover*, *Brunswijk* naar *Maagdsburg*; van *Ostende* over *Antwerpen* naar *Dusseldorp*, en over *Brussel* naar *Keulen*. De wegen van *Dusseldorp* en *Keulen* vereenigen zich in *Schwelm*; van hier gaat de weg over *Arnsberg* en *Arolsen* naar *Kassel*; van *Koblenz* over *Gieszen* naar *Kassel*. *Kassel* is het punt, van waar men, den weg tusschen het Thuringer en Teutoburgische woud verlatende, naar het noorden, en van tusschen het Taringerwoud en het Harzgebergte naar het oosten gaat. Van *Mentz* en *Frankfort* naar *Fulda*. Van *Fulda* loopt een weg over *Eisenach*, *Halle* en *Wittenberg* naar *Berlijn*. Het is alleen de vraag of de bergachtige landstreek tusschen *Fulda* en *Eisenach* een' ijzeren spoorweg toelaat, en of men niet beter zou doen den spoorweg van *Fulda* in ééne lijn naar *Kassel* aan te leggen, om zich daar met de beide vorige communicatien te vereenigen. Van *Kassel* over *Nordhausen*, *Harzgerode*, *Quedlinburg* naar *Maagdeburg*. Hier had men dan een' weg, die over *Osnabrug*, en over *Kassel* naar *Maagdsburg*; en van daar naar *Berlijn* liep. De wegen der twee hoofdpunten van het niet tot *Oostenrijk* behoorende *Zuid-Duitschland*, *Stuttgart* en *Munchen*, naar *Berlijn*, vereenigen zich in *Neurenburg*, terwijl men van daar over *Leipzig* verder gaat. De voordeeligste rigting van den weg over *Munchen* naar *Neurenburg* komt niet zoo gewenscht voor over *Ingolstadt*, als over *Augsburg* en *Donauwörth*. *Munchen* en *Stuttgart* liggen op dezelfde hoofdlinie van *Zuid-Duitschland*, namelijk op die, welke van *Parijs* naar *Weenen* voert. *Munchen* is de voornaamste stapelplaats van het niet tot *Oostenrijk* behoorende *Zuid-Duitschland*; *Stuttgart* daarentegen de voornaamste stapelplaats tusschen *Weenen* en *Parijs*. In laatstgenoemde stad is meer de Fransche, en, in eerstgenoemde, meer de Italiaansche handels-invloed merkbaar. — De aanleg van een' spoorweg van *Weenen* naar *Parijs* is eene dier ondernemingen, die geen finantieel nadeel kan opleveren: integendeel, is hij, door deszelfs daarstelling, aan de bevordering der maatschappelijke beschaving in het midden van *Europa*, zeer bevorderlijk. Die aanleg is even noodzakelijk als het aanleggen van kanalen, die met den *Donau* en de *Seine* in verband staat.

Is de scheepvaart op de rivieren eene bron van algemeen belang voor de aan hare oevers liggende stapelplaatsen: de spoorwegen zijn, als kortere wegen, ter bereiking van hetzelfde doel, voor reizigers en goederen, verre weg verkieslijk. En als zoodanig is de daarstelling van eenen ijzeren spoorweg van *Triest* over *Weenen* naar *Berlijn* en verder naar de noordelijke zeehavens hoogelijk aan te prijzen. Men zou deze débouché-lijn even goed de lijn van het Duitsche handels-verkeer kunnen noemen; want de beide verbindingen, tusschen *Weenen*, *Munchen* en *Berlijn*, zijn even noodzakelijk, als voor de Oostenrijksche monarchie het bolwerk van bergen is, dat hetzelve omgeeft, en de twee hoofdwegen, uit *Duitschland* daarheen leidende, open stelt.

Frankfort heeft daarentegen eenen afzonderlijken weg over *Wurzburg*, *Neurenberg* en *Passau* noodig, voor zoo ver, namelijk, in die streken, de daarstelling van eenen ijzeren spoorweg met de aldaar bestaande moeijelijkheden van doorgravingen als anderzins is over een te brengen; in het tegenovergestelde geval zou men *Frankfort* met *Stuttgart* of *Munchen* in verbinding moeten brengen. — Wij laten de communicatie-wegen tusschen *Oostenrijk* en *Pruissen* daar, wijl het hier eenig en alleen *Duitschland* in den meer bepaalden zin geldt.

De kleinere, doch niettemin belangrijke communicatie-wegen in *Duitschland* zijn: 1°. langs den *Rijn*, uit hoofde van het aanzienlijk getal reizigers; 2°. van *Munchen* naar *Kassel*, en, bijaldien zulks mogelijk is, over *Meiningen*, tusschen het Thuringerwoud en het Rhöngebergte door; 3°. van *Kassel* naar *Hamburg*; 4°. van *Kassel* naar *Leipzig* en *Dresden*; 5°. van *Leipzig* naar *Frankfort aan den Oder*, over *Torgau*, *Lubben* enz.; 6°. eene groote verbindingslijn der noordelijke havens van *Amsterdam* tot *Dantzig* en *Warschau*. Neemt men nu al deze lijnen van handels-verkeer te zamen, dan bekomt men het navolgende resultaat.

Baltische-handelswegen van *Amsterdam* naar *Dantzig* met verscheidene kleinere bijwegen; 2°. Noordduitsche of Pruissische handelswegen van *Berlijn* naar het westen, met derzelver uitwegen naar *Maagdeburg*, *Osnabrug* en *Kassel*; 3°. Pruissische handelswegen naar *Zuid-Duitschland* over *Leipzig* naar *Neurenburg*; 4°. Zuidduitsche of Oostenrijksche handels-wegen van *Weenen* naar *Straatsburg* en *Frankfort*, in verbinding met *Lins* (wanneer het namelijk mogelijk is, eenen spoorweg over *Salzburg* naar *Munchen* aan te leggen; 5°. Oostduitsche handelswegen van *Weenen* naar *Berlijn*; 6°. Westduitsche van *Munchen* naar *Kassel*; 7°. wegen langs den *Rijn*; 8°. Noordduitsche van *Kassel* naar *Frankfort aan den Oder*, ter eener zijde, en naar *Dresden* ter andere zijde.

Het zal ondoenlijk zijn, een eenvoudiger wegen-stelsel ten papiere daar te stellen, hetwelk te gelijker tijd geheel *Duitschland* en te gelijker tijd al deszelfs naburige landen omvat.

Beschouwen wij dit alles nu, ten slotte, uit een staatkundig oogpunt, dan kan *Pruissen* zich door zijne ijzeren-spoorwegen met geheel *Duitschland* in de naauwste handelsbetrekking plaatsen; terwijl *Oostenrijk*, door de Boheemsche gebergten beperkt, geene andere uitgangen dan *Dresden* en *Munchen* heeft. — *Pruissen* ziet zich derhalve gedrongen, om, door dit belangrijke middel, eenen gewigtigen invloed op geheel *Duitschland* te behouden, en kan het hierdoor ontegenzeggelijk behouden.

En van hoeveel belang wordt derhalve, na al het boven aangevoerde, voor ons vaderland niet, het zoo lang gewenschte plan, waarover men reeds in 's Hage tweemaal met goed gevolg heeft geraadpleegd, tot stand te brengen: het aanleggen van eenen spoorweg, namelijk, van *Amsterdam* naar *Arnhem*. Door de in werking brenging en volvoering van zulk een plan, *waarop wij thans meer dan ooit gegronde hoop koesteren*, komen wij in naauwere handelsverbindtenis met geheel *Duitschland*, hetgeen voor het individueel belang van zoo velen onzer landgenooten eene gewenschte bron van bestaan kan, zal en moet opleveren.

J.

Alfabet voor den Opmerker.

(Vervolg van No. 149.)

Nieuw. In vele opzigten is het oude verkieselijker dan het nieuwe, maar ook omgekeerd. Oude, goede wijn geldt bij kenners altijd meer dan nieuwe; nieuwe mos daarentegen is meer waard dan oude. Het nieuwe wekt gewoonlijk de opmerkzaamheid der jeugd, wier voetstappen zelfs vele volwassenen, niet betrekking tot het nieuwe, drukken; terwijl beiden niet zelden het oude, hoe bruikbaar ook, met een blik van minachting beschouwen. Het schoone geslacht rigt zich, in deszelfs uiterlijke aangelegenheden, doorgaans naar hetgeen de beginsel mien denke slechts aan hetgeen de algebiedende en alleenheerschende mode op de gemoedheid der vrouwen uitoefent, en hoe zij haar gedurig, waar de gelegenheid zich voordoet, den wierook harer bewondering, hulde en persoonlijke toegenegenheid, toezwaaijen. Doch waarom der vrouwen deze zucht voor het nieuwe, en minachting voor al wat modisch, afgesleten is, bijzonder aangerekend? De geheele maatschappelijke, de geheele politieke mannenwereld, levert ons dagelijks evenzeer talloozo proeven op, hoe de hedendaagsche nieuwiglieden, zelfs de vroegere aanklevers van het oude bekoren, en niet zelden tot overdrevene vereering brengen. De ware wereld-wijze alleen eert en acht het oude, proefhoudende, [illegible] hij dat in eene onuitputtelijke bron van algemeen menschelijk nut, den roem. het nieuwe hoogelijk, wanneer hij daarin verbeteringen van bestaande algemeene gebreken bespeurt.

Non. Veranderde benaming in het woordenboek der algemeene volks-verlichting, beteekenende: eene jonge dochter, die zich voor altijd aan hare wereldsche bestemming onttrekt. Het getal der zoodanige is thans oneindig minder, misschien wel, omdat het schoone geslacht, meer dan voorheen, heeft beginnen in te zien, dat het één van deszelfs heiligste pligten is, om, waar de weg zich voor hetzelve tijdelijk opent, aan deszelfs tijdelijke bestemming, uit pligt, te beantwoorden.

Nood. In den nood leert men zijne vrienden kennen. Dit zegswoord is in onze vaderlandsche geschiedenis menigmaal krachtig gestaafd geworden, door treffende proeven. Onze ware vaderlandsche vrienden, waren, door alle eeuwen heen: *burgertrouw* en *belangeloos patriotismus*. Door hunne hulp waren wij menigmaal overwinnaars in den moeijelijksten kampstrijd; door hen boden onze vaderen het overmagtige *Spanje* eenmaal moedig het hoofd, en zegepraalden, glorievol op gewetensdwang en tirannij. In de laatste jaren, en wel met name gedurende den Belgischen opstand, hadden wij, meer dan eens, gelegenheid, *ware* van *schijn-vrienden* te onderkennen, en dus, bij eigene ervaring, te leeren inzien, wat men, in den nood, van eerstgenoemden en van laatst genoemden te wachten heeft. Onze diplomatieke vrienden, in het noordelijk gedeelte van *Europa* wonende, behoorden, in de gegevene omstandigheden, en behooren, eigenlijk gezegd, nog tot de rubriek der laatsten: want zij lieten ons, — misschien wel uit overtuiging, dat wij in ons zelven kracht en magt genoeg bezaten, om aan de Hydra des oproers voldoenden wederstand te bieden, — letterlijk in de pekel zitten. Maar wie kan ook vooronderstellen, dat er in de diplomatieke wereld *ware vriendschap* is te vinden zij; zij immers heeft alleen haren zetel in een deugdzaam en opregt gemoed en is eene aarts-vijandin van slinksche wegen.

Nut. Men is het dikwijls in den grooten kring der menschelijke zamenleving niet volkomen eens over hetgeen algemeen nuttig of nutteloos is. Wat deze met hart en ziel voorstaat en helpt bevorderen, is in de oogen van genen onaannemelijk of hoogst nadeelig; welk verschil van meening doorgaans of aan stijfhoofdigheid, of aan vooroordeel, of aan vitlust, of aan andere verkeerde togten van het menschelijk hart is toe te schrijven.

Nuin. (Ledige zeeschelp) Hoeveel hoofden, waaraan hersenen; hoeveel harten, waaraan deugd; hoeveel huizen, waaraan eendragt en trouw; hoeveel steden, waaraan tucht en orde; hoeveel landen, waaraan rust en welvaart; hoeveel schatkisten, waaraan de noodige fondsen; hoe veel regeringbestuuren, waaraan algemeen vertrouwen; hoeveel kroonen, waaraan paarlen van algemeene volksliefde ontbreken! Al deze voorwerpen van morele ledigheid zijn derhalve niet ongelijk aan het geen men door *nuin* verstaat.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 12 April 3 El 4 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 7 D

Den 13 April 3 El 5 Palm 0 Duim; gewassen 2 Duim; gevallen 0 D

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, bij het smartelijk verlies van mijne waarde en hooggeachte Echtgenoot, betuige ik bij dezen mijnen hartelijksten dank.

KLINGELBEEK, den 11 April 1836.

F. G. MEYBAUM.

Ministerie van Financien.

Op Woensdag den 20sten April 1836, des namiddags ten twee ure, zal, in een der vertrekken van het lokaal van het Ministerie van Financien, te *'s Gravenhage*, aan den minstaannemende worden aanbesteed het leveren van onderscheiden soorten van PAPIER VOOR DE DIENST VAN 's RIJKS ZEGEL, over de jaren 1837, 1838 en 1839.

De aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en afslag.

De condities en de monsters liggen ter lezing en bezigtiging op de bureaux van de Heeren Gouverneurs der Provincien en van den Directeur van het algemeen Zegelkantoor te *'s Gravenhage*.

---

§ † § *H. MEYMETTENBRINCK*, Notaris te *Barneveld*, zal op Dingsdag den 3den Mei 1836, des voordemiddags om Elf Ure, in het Logement *de Roskam* te *Barneveld*, ter inzaat veilen, en Dingsdag den 17den van dezelfde maand, ter gelijker ure, in het Logement *de Bonte Koe* aldaar, finaal, met meerdere onroerende goederen, verkoopen:

Een welbetimmerd, logeabel HEERENHUIS staande op het best en vrolijkst gedeelte van het aanzienlijke Dorp *Barneveld*, op *de Wolwe*, aan de Groote of Langestraat, op den hoek van het Kerkplein, bevattende vijf KAMERS, twee KEUKENS twee ZOLDERS, KELDER, ACHTERHUIS of DEEL, met berging voor hout en turf, OPEN PLAATS, spatieusen en met smaak aangelegden TUIN met TUINHUIS en beplant met een aantal exquise VRUGHTBOOMEN, HEESTER- en BLOEMGEWASSEN. — Nu laatst bewoond geweest door den Wel Edelen Heer *W. VAN BOMMEL*, in leven Rijks- en Gemeentens-Ontvanger te *Barneveld*. — Te aanvaarden Primo Junij eerstkomstig. — Nadere informatien verkrijgbaar ten Kantore van den genoemden Notaris. — Brieven Franco.

In naam des Konings.

VERKOOPING

Ter rolle van geregtelijke uitwinning bij de Regtbank ter eerster instantie, zitting houdende te Tiel, Provincie *Gelderland*, van:

1o. Een HUIS, SCHUUR, TUIN en BOOMGAARD, staande en gelegen in het Buurtschap *Zennewijnen*, Gemeente *Ophemert*, te zamen groot 1 Bunder, 13 Roeden en 21 Ellen, aan de eene zijde natemeldene gearresteerden, en aan de andere zijde de Straat; in eigen gebruik,

2o. Ongeveer 1 Bunder, 98 Roeden en 69 Ellen BOUWLAND, *op den Hogenkamp* aldaar, aan de eene zijde de Straat, en aan de andere zijde *ROBERTUS VALKIS* in huur bij de Weduwe *BARTKOSTERS*.

3o. Ongeveer 1 Bunder, 27 Roeden en 72 Ellen BOUWLAND in het blok *de Maat* aldaar, aan de eene zijde de Weduwe *A. VERMIJNE*, en aan de andere zijde de gemeene Straat; in eigen gebruik;

Zijnde die goederen gelegen in de Gmeente *Ophemert*, Kanton en Arrondissement *Tiel*, Provincie *Gelderland*, en op den Kadastralen legger bekend onder Sectie A, No. 83, 84, 85, 153 en 5.

Gearresteerd als onroerend goed ten lasten van *GERRIT van GOOR*, Landbouwer, wonende te *Zennewijnen* voornoemd; ter requisitie van den Heer en Mr. *DOMINICUS SNOECK*, Grondeigenaar, wonende te *Tiel*, tot Prokureur hebbende den Heer *HERONIMUS van WESSEM* te *Tiel*.

Bij proces-verbaal, in dato den 5den Maart 1836, geregistreerd te *Tiel* den 7den Maart daarna, waarvan afschrift gelaten is aan den Heer *O. C. HOGENDIJK van DOMSELAAR*, Griffier bij het Vredegeregt van het kanton *Tiel*, en aan den Heer *C. VALKIS*, Burgemeester van *Ophemert*, en zijnde overgeschreven op het kantoor van hijpotheken te *Tiel* den 17den Maart, en ter griffie van de gezegde Regtbank den 29sten Maart, beiden dezes jaars 1836.

De eerste lezing der memorie van lasten zal plaats hebben op Maandag den 6den Junij 1836, des voormiddags om elf uren, ter rolle van geregtelijke uitwinning bij bovengemelde Regtbank te *Tiel*.

Het geen verklaart,
H. VAN WESSEM.
Procureur.

Te Huur,

Te *Huissen*, bij *Arnhem*, eene fatsoenlijke WONING met 4 beneden en 3 boven KAMERS, ZOLDER, KEUKEN, KELDER en groote reeds met Groenten bezaaiden TUIN; te aanvaarden 1 Julij dezes jaars. — Informatien zijn te bekomen bij de bewoonster Mevrouw de Weduwe *VEEREN*, of bij den Notaris *PYLGRIM* te *Huissen*.

Voor Liefhebbers van Bloemen.

PELLORCE, Bloemist, biedt te koop aan eene aanzienlijke verzameling van *Rododenderums*, *Magnosia's*, *Camelia's*, *Azalia's*, *Oranjeboomen*, *Peonia's*, *Roozen*, en verscheiden andere soorten, alle uit *Frankrijk* afkomstig en tegen zeer billijke prijzen. Is gelogeerd *in de Keizer*, bij de St. Jans-Poort, te *Arnhem*.

SCHOUWBURG,
te Arnhem.

De Ondergeteekende heeft de eer het geachte Publiek alhier te berigten, dat hij, in den loop dezer maand, na verkregene toestemming der Edel Achtbare Regering dezer Stad, in den Stads Schouwburg eenige Tooneelvoorstellingen wenscht te geven.

Ten dien einde heeft hij op *zes* der voornaamste OPERAS een ABONNEMENT geopend, waarvan het plan in den Schouwburg, bij *J. LUITERS*, voorhanden is, en op hetwelk hij hoopt met een aanzienlijk aantal inteekenaren vereerd te worden.

Arnhem, den 13den April 1836.

A. CONRADI,
Tooneel-Directeur.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.